

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionalista de Tortosa

ANY II.

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 78.

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de les regions germanas.—Esmuada per son valer al exterior y temuda per sa forsa. Acullit com a propi al foraster que a trevallar hi vinga. Y a manar y a cobrar, a fer lleys y a judicar, cada hu a casa seva, que prou hi té que fer pera enténdreshi. Els empleats de la erra y poch, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escolars tornadas a son esser obradors d'aveasos de la ciencia y planter de filosofys y juristas. A fora la ensopida rutina.—Inimament unida a la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, serjament religiosa y ilustradament tolerant.—Repobladas las montanyas per grans boscos, fressant pels singles els corredors enginys moderns, trayent del terror y de las minas els fruits y minerals. Las aguas de sos rius saltant de resclosa en resclosa movent enginys del treball.—Conservats com reliquias els monuments enruïnats o antics y alsarne d'un art fill llegendari del anticriat en els avensos actuals. Voltar les vellas poblacions historicas de populosas y amplias ciutats modernas.—Ports oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d'una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y úil a la Patria y al obrer intervindre en el govern donantli lo que cristianament y per dret li pertoca.—Volem deixar a nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pera ob tenirho tenim lo precís: Forsa, riquesa y inteligencia; Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que a cap ens manca: L' amor a la Patria.—LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes. : 0'50
Fora isemestre. : 3'00

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 3 Juliol de 1904.

La Redacció no fa seus los conceptes ni conten guts dels articles firmats o copiats.

SANTORAL

Diurne 3, VI. La Preciosissima Sanc. de N. Sr. J. C., S. Trifó y companys mrs. y sta. Mustiola vg. mr.—Dilluns 4, S. Laureano b. y lo Beato Gaspar de Bono.—Dimars 5; S. Miquel dels Sants ct. y sta. Zoé mr.—Dimecres 6, S. Isaias profeta y s. Tranquili mr.—Dijous 7, Sts. Fermi y Odó bb.—(X en la ciutat d'Urgell).—Divendres 8, Sta. Isabel viuda, reyna de Portugal.—Dissapte 9, S. Zenon y comp. mrs. y sta. Anatolia vg. mr.

La visió de la Patria.

Acabo de llegir el libre den Maragall. Y sabéu quina m'ha agradat més d'aquelles *Regals Jorudades*? Donchs una de les més curtes, la del dia 11: la que mentos te de reyal, pro la que es més catalana. Potser es per aixó que fins em sembla qu'estaria millor en les *Jornades Catalanes* den Prat de la Ribá.

Troba 'l poeta pels principals carers de Barcelona els escamots del Somatent de retorn de Montserrat ab barretina vermella y l' arma penjada al coll, y al veure aquells pajesos armats ab armes de totes epoques y estils, li semblaren una evocació, senti una escalfor al cor, y una olor de la pólvora de dos sigles enrera. Dese seguida pensa en lo programa de Manresa y en una resurrecció de Catalunya; en una Catalunya vella en sems y nova, ab tota aquella aureola dels quadros historichs, pro al mateix temps viva y moventse ara. Oh! La visió! Li sembla que lo únich que calia era mostrarla, y mostrarla, y mostrarla a la gent, fascinat a la gent ab la visió maravellosa! Oh! La vella, la santa visió dels poetas! Tu ets l' anima de tota la nostra activitat: no podem apartar els ulls de tu, si la volem feconda.

Oh sí! La visió de la Patria! Aquesta es la visió qu' han fruit y frueixen tots los vers aymadors de Catalunya, la que desperta son cor per estimarla, la que feconda son pensament, la que dona inspiració a sos cants y coratje a son pit, en una

paraula, la única verdadera directora de tot lo moviment catalanista.

A l' Aribau que esplendent se li mostrá en mitj d' aquells temps tan boyrosos! Lo Gayter del Llobregat caygué rendit a ses plantes, al veurela

«Sobre un foido de arustas montanyas conyidas de boyras, cobertas de nau, Per dossier un cel pur rich d' estreillas, Ab camps per catifa pintats d' or y vert: «En ton front galantment enlassadas De pau la olivera de guerra 'l llórer De princesa en lo cap la corona, Caygut a las plantas de gloria 'l mantell: «Ample 'l front com las fillas de Grecia, Del nort com las verjes daurats los cabells, De romana l' altiva figura Com reyna de Arabia morena y ardent.»

Aquesta es la visió qu' embaumá perpetuament l'esperit del gran videt de nostra renaixensa, de 'n Marian Aguiló, y com ens conta ell mateix, «per tot arreu me soptava y escometia desde les singleres congiassades dels Pirineus fins a les planes calitjoses de Valencia, y d' Elx; desde les valls patriarcals de l' alta montanya de Catalunya y del Roselló fins a les comallerades rublides d' abres que perfuman les illes Balears; desde les platjes del Golf mes enlla de Portvendres fins molt passada la costa d' Alacant. Sota dels abetas y de les rouredes pirenayques la guaytava fent de pastora, a radós d' un single, los peus dins els esclaps, la filloseta al costat, mitx arraulida baix lo fexuch abrigall ab que 's guardava del alé de les congestes y de les bufades del torch. Mes avall la trobava ab l' ayrosa caputxeta negra y l' espadrenya blanca resant ab los ulls baixos dins lo fosseret de la sagrera, al peu de la porxada de l' esglesia bisantina... y aixis devallant sempre de l' afra a la conca, de la ribera a la plana, del camp a la marina, per tot per tot l' anava veyent endressada y axerida, allá replegant boscalls per les pinedes y garriguelles, o atrafegada en les feynes de la masia; açí bellugant llesta los boxets del cuixí de fer randa, o ajudant a l' espigolada y a la varema. A les fires riollera y fent l' ull viu; pels aplechs y festes majors ballant falaguera lo tirabou y les cerdanes. Y a cada aparició d' aqueixa nina la miraba y reullava ben be, y sempre notava que en mitx del front

tenia una ruentor semblant a la color de purpra, atravesada per una ralla clarejant. Perque en son front y en sos polsos conserva encara la vermellor y lo sech resplandent que li'n dexaren la corona de comptesa y les tres coronas de regina de perpetual anomenada que dugué per espay de tants de setgles.»

M. Collell, l' home de les grans intuicions, cuántes vegades l' ha vista y contemplada d' aquelles montanyes estant de Montserrat! «Y quina es la nostra? dirá algú—escriu en aquells «quatre mots calantonets de patria» que posá per capsalera a un libre de Verdager.—Pochs ab tota certenitat ho saben, alguns vagament ho presenten, pro tots ho endevinan ab la misteriosa intuició del cor, y ho senten com se sent en lo moviment de la sang l' escalf vivificador de la primavera. Tots presentim y compremem qu' eix moviment de vida regional, qu' a Catalunya ha pres naturalment lo apelatiu de *Catalanisme*, y que de les tranquiles regions de la literatura ha passat per ineludible força de la lògica a la candent arena politica, es una revirada providencial de tot un poble que no pot resignarse a la especie de mort civil qu' una falsa rahó d' estat volia infligirli.»

Seria falla imperdonable no acabar ab la visió sobirana d' aquella gran anima de Verdager, qu' a doll fet bebia y encarnava lo sentiment de Catalunya; ab aquella visió hermosissima, qu' haurá de ser l' himne triunfal de la patria catalana, si algun dia podem deixar «Els Segadors.»

Gloria al Senyor: tenim ja patria amada, que avivota es, que forta al despertar al Pirineu miraila recolzada, son front al cel, sos peus dintre la mar.

Branda ab son puny la llança poderosa; lo que ella guanya ho guardará la creu; sobre son pit te sa fillada hermosa que 'ns fa alletar ab fe y ab amor seu.

Breçemla encara en est brécol de serres, enrobustim sos braços y son cor, sos braços fem de ferro per les guerres, mes per la pau omplim son pit d' amor.

Patria! 't doná ses ales la victoria; com un sol d' or ton astre 's va levant; llança a ponent lo carro de ta gloria;

pau Deu 't empeny, ¡Oh Catalunya! avant; Avant: per monts, per terra y mars no 't pares, ja t' es petit per trono 'l Pirineu,

per esser gran avuy te despertares a l' ombra de la creu.

Donchs be, si aquesta bella, si aquesta santa visió es l' anima de tota nostra activitat, si d' ella no'n podem apartar los ulls si la volem feconda, artistas de Catalunya! fruïula perpetualment, perfumeu en ella la vostra anima, rebejeuse per aquest mar de claror serena y vivificadora, y tindrem art catalá, literatura catalana, art y literatura que sentirem tots els catalans com ben nostrada, que desvetllará l' esprit de la patria, y no calrá, com deya en Joan Alcover en aquelles vetllades de 'l Ateneo que bé 'n podriam dir *Jornades Mallorquines* na calrá emboyarnos en un art indefinit y bórdissench incapas de despertar les armonies qu' escauen a nostre cor. Politichs de Catalunya! gaudiune tambe de la visió de la patria, y ella fecondará vostres empreses y vostres plans, ella guiará vostra ploma y li imposará orientacions ben catalanes; y si per cas algun mal esprit vol dictarli consells, que bordejan de nostra rassa, vos la farà caure de les mans.

Patrio!

Lo del Cementiri de S. Lázaro

¿EN QUE QUEDEM!

Quan alguns dels que 's preocupen per los asuntos de verdader interés pera Tortosa, pregunta als concejals del Ajuntament l' estat en que's troba l' expedient del aixamplament del Cementiri y com es que ja no sen parla, contestan; que l' expedient está a Tarragona pendent de la resolució que prengui el Governadó Civil, mes com se vulga que aqueixa setmana havem sigut visitats per dita Autoritat, quina presidi la sesió del Ajuntament de la que lo *Diario de Tortosa* ne publica un extracte en el que fá constar que lo Sr. Governadó després de saludar a la Corporació Municipal y ferli avinen que hi havian varies lleys de policia, seguritat, higiene, ensenyansa y *varias disposiciones que rigen sobre la construcción de cementerios* va anyadir:

«Al llegar a este punto, el señor Maestre, manifestó haberle llamado

la atención los sueltos de la prensa local, sobre el proyecto de ampliación de nuestro campo-santo, cuya circunstancia le obligaba,—dijo—á fijar la de los señores concejales, á quienes aconsejó que el asunto se estudiase y resolviere sin prejuicios de ningún género, sin apasionamientos, sin parcialidad, sin egoismos, y sólo teniendo por norma la justicia y la ley.»

Per manera que aconsella als concejals que estudiin y resolguin l' asunto qu' ells dihuen ha de resoldre el Governadó. En que quedem!

Quedem en que el cacic ha dit que no 's farà el cementiri y per ara totas las senyals son de que surtirá ab la seva. Que hi fá que las ratas y demes animalets aprofiten las tombas dels que en vida foren nostres pares y germans com si foran sos restaurans y magatsems de provisions ahont poden mantenirsi ells y las seuas nihuidas?

Que hi fá que la fossa comuna siga petita y els cadavers tinguin que ser exhumats ans de ser transformats y convertits en cendra, donan lloc a mil profanacions ab las que 's falta a las lleys humanitarias, als sentiments cristians, a las reglas de higiene y cultura propias de tot pais civilisat?

Que hi fá que las rimas de ninxos y els corredós de un moment al altre cansats de aguantarse apuntalatscaiguin deixant al descobert y barrejats los restos de centenars de ciutadans que acosta de sacrificis compraren un pam de terra esperant que 'ls veniders lo conservarian y respectarian com ells hu habian fet ab los seus antecessors?

Que hi fá que hi hagin lleys de higiene y de seguritat si els cacics son omnipotens amparantse ab altres lleys que 'ls permeten posar en joc totas las teclas de la gran organista, entre quina confusió de veus desapareix lo crit sa del poble, que demana lo que val mes qu' el pa, LA SALUD?

Molt mos plau que 'l Sr. Governadó li hagi probat la excursió y visita que 'ns ha fet y que li hagin agradat molt la nostra campinya y horta, com los edificis que ha visitat, mes ha estat llastima que no li hagi quedat temps pera visitá el cementiri de S. Lázaro, perque tenim la seguritat, que al arribá a Tarragona hauria agranat tots los inconveniens y dificultats que s' oposan a la prompte execució del aixamplament del Cementiri, quin asunto en nom del be y salud pública ens atrevim a demanarli respetuosament, dongui prompte y factible solució.

JOAN ABRIL.

Borrás a Madrid

Lo poble que 'ns ha maleit tantas de vegades, que ha burxat les orelles dels seus ministres y 'ls seus reys pera que ens endogalessin, privantnos de nostres drets, llengua y llibertat, lligantnos les mans pera que no poguessim ab aquestes enlayrar la senyera santa de nostres reivindicacions, y tapantnos la boca pera que no poguessim descobrir ses bai-

xesas, ni desahogar nostre pit cantant l'himne sagrat de nostre Terreno ha cobert de gloria al nostre gran Borrás.

Si Borrás no mes tingués aquets aplausos fora poca cosa. Aquestos aplausos son foc de caragols: Aquestas mans que avuy l' han aplaudit, demà aplaudirán al repugnant tovero, aquestes lleugues que 's desfan en lloances sevas, demà demanarán cridant com a boixos en l' escorxadador nacional: «que se le de la oreja», si avuy l' han cobert de llorers demà posarán garlandas de flors en lo cap d' una baylarina, aquets diaris que han enlayratsno nom, demà 'ls causarà la bava alabant els rebrechs del «género chico»

La verdadera gloria ja la tenia Borrás de molts anys ensá dins del poble català, ningú negava 'l seu merit considerantlo tothom com l' home digue de les produccions de nostres grans dramatures; lo nostre public ja l' havia aplaudit e centas de vegadas y aquestos aplausos d' un poble serio d' un poble que porta l' avensada en tots los ordres son los que dignifican, los que enlayran las reputacions.

Joseph Rius.

Elogi fúnebre

—¡Oh cruel Parca!
¡Oh inmensa pérdida!
¡Lo gran ministro,
Senyors, ha mort!

Ploreu, patricis,
¡La Patria plora!»—

Tothom vol riure,
Mes fa 'l cor fort.

Concurrencia!

Al ser al punt de dal del paroxisme
Un foll suggestionat pel anarquisme,
Diu, apretant los punys:—¡Vull ser crudel!
¡Fer mal es mon anhel!

Mes, orb de rabia, 's fa una esgarrixada,
Y al veure de sa sang la ma tacada,
La fera-humana udola:—¡Aixó no val!
¡Qué bestia, y m'he fet mal!»—

Joseph E. Soler.

Lliga Regionalista de Barcelona

Ha celebrat l' anunciada Junta general extraordinaria pera la reforma dels Estatuts.

Presidí don Raimond d' Abadal, y actuá de secretari don Joan Ventosa y Calvell.

Aprovada l' acta de la sessió anterior y llegits los articles dels Estatuts que fan referencia a les Juntes generals extraordinaries, lo senyor Abadal exposá las causes que havian donat lloch al nomenat de la Ponencia per virtud de quin dictámen se celebrava la Junta general.

Acte seguit llegí l' article que 's proposa adonar als Estatuts; creant una comissió o Directori que assumi les facultats polítiques que 'l Reglament dona a la Junta Directi-

va; essent aprovat en votació ordinaria ab una esmena del senyor Pella y Forgas,

Lo senyor Abadal llegí una carta de don Jaume Carner en la que fa present que, havent sabut que hi havia la intenció d' elegirlo para formar part del Directori, renuncia á tal honor obligat per ses moltes obligacions.

Se suspengué lo sessió pera que 'ls reunits se possessin d' acort respecte a les cinch persones que devían elegirse pera 'l Directori. Represa la sessió don Pere Rahola, després de fer un elogi de don Jaume Carner y de son patriotisme, proposá que per aclamació designessin los que havian de formar la Comissió directora, quins noms estaban en l' ánim de tots: don Raymond d' Abadal, don Jaume Carner, don Enrich Prat de la Riva, y don Francesch Cambó.

La proposició del senyor Rahola fou saludada ab aplaudiments y, després de la reglamentaria pregunta del President sobre si s' aprovava la proposta del senyor Rahola y acceptada aquesta pels concurrents, sense cap desaprovació, quedá proclamat lo Directori.

Lo senyor Abadal, en nom de la Junta Directiva, digué que aquesta 's veyá obligada á posar á disposició de la General la dimissió colectiva, dimissió que no fou admesa després de breus paraules del senyor Duran y Ventosa.

Assistiren á la sessió més de quatrecentos socis y adjunts presents y per delegació.

Entre 'ls individus del Directori que estavan presents, se convingué en que 's reunirian diumenge pera arrodonar un plan de treball y propaganda y exposarlo dimecres á la consideració dels socis, citantlos á la Lliga Regionalista.

La Junta general celebrada dimecres fou un acte d' entusiasme y de fervor patriótic, pochos cops vistos en les gestes de Catalanisme.

La confirmació de poders, la sanció del vot que demanaba la Comissió, la va trobar ben complerta, ben xardorosa y ben unánim en los aplausos interminables y en les aclamacions entusiastes.

Oberta la sessió, lo senyor Agulló va procedir á la lectura del magistral discurs d' en prat de la Riba, qui, ab tot y 'l delicat estat en que 's troba, no va duptar un moment en assistir á tan important acte, fins sabent que 'l seu sacrifici podria portarli destorbs en la seua salut.

Lo discurs den Prat de la Riba vá ésser escoltat ab religiosa atenció, sigüent interrompt sovint per les mostres de assentiment dels congregats y coronat per fortes salves d' aplausos.

A seguit va parlar lo senyor Cambó quals frases d' entusiástich amor á Catalunya y la seua causa, y quals plans de propaganda pel porvenir, varen fer esclatar als presents ab xardoroses mostres d' aprobació.

Lo mateix pot dirse den Rusiñol que va parlar després ab fé y convicció de veritable apóstol, sent interrompt sovint per xardorosos aplaudiments.

Finalment va parlar l' Abadal, arrencant també bonas demostra-

cions de adhesió. Cada una de les seues preguntes demanant la confiança dels reunits envers lo directori, va ser resposta ab un isí plé y unánim, eixit de tota la sala en pés.

La reunió va acabar ab un acte hermós, plé d' emoció y entusiasme: tal va ser lo prech firmat pels assistents demanant al patriotisme den Jaume Carné que prengue part en les tasques y en les responsabilitats del directori, tal com exigeix la causa de les reivindicacions de la Catalunya.

Además s' acordá la celebració d' un dinar dedicat al Directori, festa de germanor que 's celebrará en un dels locals més grans de Barcelona.

L' us de llengües distintas de la oficial en las comunicacions

La part dispositiva del real decret respecte al us de idiomas y dialectes en las comunicacions telegráficas y telefónicas, diu aixís:

Article primer. S' autorisa l' us de cualsevol dels idiomas ó dialectes parlats á Espanya pera las conferencias telefónicas y pera 'ls telefonemas y telegramas privats interiors, redactats en llenguatge clar y conforme á las disposicions vigents, sempre que en alguna de las estaciones comunicants hi hagi personal capás de comprendre 'l llenguatge empleat.

La Direcció general cuidarà de designar, pera 'l servey de las estaciones en que sigui d' esperar el freqüent empleu de dialectes, determinant número de funcionarios habilitats pera la intervenció.

Article segon. En la correspondencia que no tingui el carácter de privada y en las comunicacions oficials ó sobre assumptos administratius, governatius y judiciales, sols podrá emplearse la llengua castellana.

Article tercer. Tampoch podrá comunicarse sinó en castellá per las linias d' empresas de ferrocarrils que no utilisen el sistema telegráfico Morse.

Retalls y comentaris

Sis milions y mitj perdé Barcelona ab las vagas del any passat.

Sis milions y mitj perduts pera la circulació y el treball.

Sis milions y mitj, que representan la fam de milers d' obrers aquest any.

Afegéginthi lo perdut per las vagas de tot Espanya, que bé será altre tant ó mes, y tindrán explicada una de las causas generadoras de la crisis que patim.

Y vegin com la primera victima de las vagas és l' obrer.

Prou se n' han tancat de fábricas y tallers; prou n' hi ha de botigas pera llogar; prou sen registran de suspensions de pagos; però, qui més, qui menys dels parats, plegat ó suspesos, menja. L' obrer, no; l' obrer pateix fam y plora miseria.

La vaga es un dret; molts vegadas una necessitat, ¿qui ho dupta? ¿Peró quan no es el dret ni la neces-

sitat lo que las mou euan se posan de moda per las ambicions politicas l'esperit d'agitació, son un crim.

Un crim de lesa humanitat. L'amich Sastre ha fet un gran bé a la patria publicant el seu llibre sobre las vagas de Barcelona.

Si'l llegissin els obrers prou ne treurien més profit que dels meetings llibertaris, més dels discursos den Lerroux, de la Junta de Reformas socials y de las manyaguerias den Dato y en Canalejas.

Fora una bona obra donarlo a co-conèixer per medi de conferencias als centres obrers de Catalunya.

Ho recomano als meus amichs propagandistas.

**

La comissió que ha d'informar en l'assumpto dels cartoxos ha fet que compareguessin á la vegada devant d'ella M. Lagrave y MM. Edgard y Emili Combes.

El primer ha sostingut que M. Edgard Combes el cridá una nit del més de desembre al despatx del seu pare, el president del Consell, y que aquést li demaná que al declarar devant del jutje d'instrucció procurés reduir l'incident dels cartoxos á son valor real, de modo que no resultés compromés M. Edgard Combes.

El president del Consell y el seu fill han desmentit rodonament lo dit per M. Lagrave que ha causat molta sensació.

**

Jo 'm pensava que ab el tractat ab Roma s'haurian acabat las grescas que 'n diuen anti-clericals, pero veig que es pitjor el remey que la malaltia.

Ja s'armat un batibull que ni 'l den Canalejas.

¡Que la sab llerga en Maura!

Ni en Togo.

Ha donat carn á la fiera y aprovará las reformas militars, la lley de alcohols, y farà lo que voldrá.

La opinió, remoguda per las oposicions, no 's cuidarà de res mes que del Concordat, y quan no tingui que menjar, menjará frares y algún que altre capellá.

Ara no més faltaria una altra «Electra» y ja la teniam armada.

De moda, tres meses.

Y lo més bonich es que 'ls republicans combatin el tractat perquè, segons diuen, en sufren las «regalías», ó sián drets que té 'l Rey, si la estimología no ment.

¡Un «vice-versa» mes als d' Espanya...!

¡Ay, senyor! ¿Quan posarem seny?

**

Dias enrera un grupo de quefes navals y alumnes de la Universitat de Norwich, ahont va estudiar quan era cadet el que és avuy l'almirall Dewey, varen celebrar el seu aniversari en companyia del héroe de Manila, en el «Everett House», un dels hotels més antichs de Nova York.

Aquet banquet va presentar la particularitat de servir la taula, entre altres cambrers americans, un que és fill del Camp de Tarragona, qui, al llegir en el menu «aubarginias a la catalana» y al véurehi'ls colors de la bandera espanyola, se'n va pensar una.

Al servir a n'en Dewey, li va guarnir el plat ab quatre aubarginias paralelas enquadradas per altres en forma que representavan l'escut de Catalunya.

—¿Qué significa aixó?—va preguntar l'almirall estranyat.

—Son aubarginias á la catalana, mister Dewey.

—¡Oh! ¿V! español?

—Si, senyor: de Catalunya.

—Un general que seya al costat den Dewey va dir, dirigintse al cambrer catalá, somrient: —

—¿Es cert que 'ls catalans odién al rey de Espanya?

El nostre compatrici respongué:

—No es cert, perquè 'l rey es ben-volgut á Catalunya, y més ne sería si hi sovintejés els seus viatges y donés satisfacció á las sevas aspiracions.

La conversa tenia aires d'embrancharse, quan l'almirall yanqui la trencá exclamant:

—Son molt bonas aquestas aubarginias.

Y se'n va fer servir un altre plat.

NOTICIES

AVIS

Lo donem als suscriptors que colleccionin el fulletí, fentlos avinent qu' en lo número ultim quedá mal compaginat, motiu per el que abuy el repetim.

Per la tercera volta donem lo crit d' alerta a les autoritats, respecte a la manera qu' es observada la veda matán y fen malbe los cachaps y nihuadas de perdius y com siga que desde la primera volta que 'm vam dar conte, hasta avuy no tenim notícia que s'haigue castigat a ningú; resulta que los abusos van prenent peu entre 'ls aficionados y per lo tan, bo sería que les Autoritats prenguessen alguna determinació seria pera evitarlos, vigilan als cassadós á las entradas

o surtidas de la ciutat ó be anant en persecució d'ells, com tambe posan per les afores y bocas de caus boles com les que s'usen al estranger que per no contenir cap sustancia venenosa, no son perillosos pera las persones.

De no posarhi esmena quant aplegue 'l temps de poder cassar, no quedará ni pel ni ploma por lo que pagan per poderho fer.

Després de llarga y penosa malaltia, que l' tenia aislat de tota vida activa, ha mort a Barcelona l'eminent publicista D. Valentí Almirall, que en altres temps havia disfrutat de molt prestigi dintre 'ls defensors del autnomisme catalá, sen la seua autoritat una de las que feyan més pes en la marxa del mateix.

A l'Almirall devém entre una munió d'estudis y articules notabilissims la seua acabada obra *Lo Catalanisme* en la que prová una profunditat de coneixements al ensemps que demostrá lo just de les aspiracions de nostra terra.

En aquets darrers anys abandoná per complert tota vida política, passant la existència tancat a casa seua fins á sa mort que ha sigut del tot cristiana.

L'acte del enterro, que tingué lloc dimars, fou una manifestació general de dol, en la que hi prengueren part totes las classes socials.

LA VEU DE LA COMARCA s'associa al profont sentiment que experimentan los defensors de l'autonomia de Catalunya.

¡Que Deu hagi acullit l'ánima de tan convenut patrici!

Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital 5.

su lugar. De las cuales palabras consta que el dar la Virgen su Sagrada Cinta á Tortosa, fué en premio y agradecimiento de haber edificado el templo en honra suya. Y pues esta Señora no suele tardar en premiar los servicios que se le hazen, queriendo premiar este, con dar á Tortosa su Sagrada Cinta no tardaría mucho á darla después de haber edificado los Tortosines este templo en honra suya. Consta también que no dió la Virgen esta rica prenda después de la edificación deste tercero templo, pues este consta á vista de ojos que no está acabado de edificar, sino que actualmente se está trabajando en el, y no ha sino 278. años que se comenzó á edificar y en ese tiempo ya Tortosa gozaba desta sagrada reliquia, y la Virgen la dió por el templo ya edificado, ni tampoco hizo esta merced la Virgen antes de la edificación del segundo templo, pues antes no abia abido en Tortosa, templo alguno edificado en nombre y honra de la Virgen, porque el templo que antes abia fué el que consagró San Pablo en honra desta Señora, este como queda dicho, no se edificó en honra suya sino de los dioses falsos que en el se adoraban antes, y lo que hizo San Pablo no fué edificar, sino consagrar, y la Virgen dió su Cinta, no por el templo que se le habia consagrado, sino por el que se le abia edificado, que sin duda fué el segundo como abemos visto.

Y aunque es verdad que esta opinión de que en tiempo de la consagración del primer templo que consagró San Pablo dió la Virgen la Santa Cinta, parece ser del P. Fray Vicente Domenech en la Corónica de los Santos de Cataluña, ó por lo menos que se inclina á ella fundado en que en este tiempo estaba la Fè y devoción muy viva y fervorosa en nuestra Ciudad, y la christiandad della era muy grande, ayudada de tener un Perladc tan santo como el Obispo San Rufo, que fomentaba todo lo que era devoción á la Virgen, y por esto se inclina este autor á creer que remuneraria entonces la Virgen con su Sagrada Cinta el afecto que los Tortosines le tenían; pero es más que cierto y asentada cosa que no les hizo esta merced en aquel tiempo. Muéveme á creer esto, el ver que desde entonzes, hasta que Tortosa fué tomada de Moros, y desde la preza de los Moros hasta su

pues con esso se dize, que todo el mundo se gloria de su gloria y se honra de que Tortosa le honre y engrandezca. En mucho se ha de estimar esto y sus Ciudadanos deben tener se por dichosos de serlo de tal Ciudad. Pero dejando esto digo, que por el tiempo de la fábrica desta Iglesia, podemos conjeturar el de la concesión de la Santa Cinta, que es en que la madre de Dios, dió á esta Catedral, como discurrirmos en el cap. siguiente.

CAPITULO SEPTIMO

Trata del tiempo en que se comenzó la obra de la Sagrada Cinta, y de la Ciudad de Tortosa.

Trata del tiempo en que se comenzó la obra de la Sagrada Cinta, y de la Ciudad de Tortosa. En este capítulo se describe el momento en que se inició la construcción de la Santa Cinta, un evento crucial para la historia de la Catedral de Tortosa. Se detallan las circunstancias que rodearon esta obra, así como el estado de la ciudad y la devoción de sus habitantes en ese momento. El texto continúa con una descripción de los trabajos realizados y el significado que este acto tenía para la comunidad de Tortosa.

Imprempta DE JOSEPH L. FOGUET SALES PLAZA DEL HOSPITAL, 5, TORTOSA

En este establiment se confeccionan treballs tipografichs á preus económichs.
Treballs á varies tintes y sobres pape pergami.

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT
DE TOTES CLASES
Sabates y botines d' ivern
Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.
PREU FIXOS VENTES AL CONTAT.
Plaza de la Sen y Arch del Remeu
TORTOSA

DISPONIBLE

CAPITULO SEPTIMO.

Trata del tiempo en que fué dada la sacrosanta Cinta, á la Catedral y Ciudad de Tortosa.

PARA poder sacar á luz la verdad del tiempo en que la soberana Reyna de los Angeles hizo merced á la Catedral y Ciudad de Tortosa de su santa Cinta, es de advertir, que tres templos ha abido en Tortosa con el que hoy permanece, dedicada á la Emperatriz de los cielos y Madre de Dios: El primero fué el que consagró el Apostel San Pablo á honra y gloria desta soberana Señora cuando vino á España á predicar el Santo Evangelio: y este templo abia sido antes edificado por la gentilidad, y consagrado á Idolos, y en el adoraban á sus falsos dioses, el cual es cosa averiguada que no se edificó en honra de la Virgen, solo se consagró y dedicó por el glorioso Apostel San Pablo á honra de la Virgen, cuando este santo Apostel predicó en el a Fè de Iesu Christo á los gentiles y los convirtió á nuestra sacrosanta ley evangélica. Entonces este templo fué consagrado, más no edificado (notese esto porque voy probando por las

propias palabras de la Virgen en que templo nos hizo tan señalado y grande merced) el segundo templo fué el de que abemos hecho mención en el capítulo pasado y que el Arçobispo de Tarragona consagró en honra de la Virgen en el año 1178: segun da dello testimonio el Católico Rey Ildelfonso de Aragon como queda dicho: El tercero templo es el que hoy día persevera y que actualmente se está trabajando en el para acaballe, al cual se dió principio, y se puso la primera piedra á 25 Junio año 1347. y se consagró su altar á 12 Abril del año 1441: como ya se dijo en el primer libro cap. 12. y consagró después lo demás de dicho templo, que hoy está acabado (que es hasta la Capilla del Santissimo Sacramento de una parte, y de la otra hasta la del Santissimo Nombre de Iesus) el Ilustrissimo Señor D. Gaspar Panter, Obispo desta Santa Iglesia á 8. de Junio 1597. como consta por el auto desta consagración archivado en el Cabildo de ella.

La obra de las dos torres y portales que agora se hazen, se empezó y puso la primera piedra en la una torre á 5. de Febrero 1621. y en la otra á 21. Octubre de 1622. que plegue á su Divina Magestad las veamos acabadas, porque será uno de los suntuosos templos de la corona. He querido que esto quedé aqui en memoria, para que todos sepan en qué tiempo se comenzó este templo á edificar. Y fué después de aber pasado 169 años del que se edificó en tiempo del Conde D. Ramón Berenguer que es el que nosotros dezimos viejo, que por ser pequeño, y la cristiandad yba cada dia de aumento, se dió principio á este, que hoy tenemos. Supuesto lo de arriba dicho digo que la merced que la Reyna de los Cielos hizo á Tortosa, dándole su Sagrada Cinta, se la debió haze poco después del año 1178: que fué en el que se acabó de edificar el segundo templo. Fúndome en las mismas palabras, con que dió á entender Maria Santissima la razón porqué daba joya tan preciosa, que són estas entre otras: *Et quoniam in honorem Filii mei, et meum hæc Ecclesia est constructa* & que en nuestro vulgar significan, porque esta Iglesia se ha edificado en honra de mi Hijo y mia, por esto os doy esta Cinta con lo demás que le dije, y veremos en